

SPIS TREŚCI

INFORMACJE PODSTAWOWE

Położenie i terytorium	15
Symbole państwa – flaga, godło, hymn, stolica	17

WARUNKI NATURALNE

Ukształtowanie powierzchni	19
Góry	19
Wody lądowe	21
Środowisko naturalne	22
Zasoby mineralne	24
Świat roślinny	24
Świat zwierzęcy	25

LUDNOŚĆ

Sytuacja demograficzna	27
Sytuacja narodowościowa	28
Narodowości liczące powyżej 5 mln członków	28
Mniejszości narodowe liczące poniżej 100 tys. członków	36
Chińska polityka narodowościowa	41
Wybór i kształcenie kadr mniejszości etnicznych	42
Rozwój gospodarczy regionów zamieszkałych przez mniejszości etniczne	43
Edukacja i oświata mniejszości etnicznych w Chinach	43
Kultura chińskich mniejszości etnicznych	44
Najważniejsze święta mniejszości narodowych w Chinach	45

Religia i polityka wyznaniowa	48
Aktualna sytuacja religijna w Chinach	48
Główne religie w Chinach	49
Chińska polityka wyznaniowa	50
Wymiana z zagranicą	52

USTRÓJ POLITYCZNY 53

Konstytucja i inne zasady regulujące ustrój polityczny ChRL	53
Konstytucja	53
System zgromadzeń przedstawicieli ludowych	55
System wielopartyjnej współpracy i politycznych konsultacji	56
Organy państwa	58
Ogólnochińskie Zgromadzenie Przedstawicieli Ludowych	58
Ludowa Konsultatywna Rada Polityczna Chin	59
Rada Państwowa i jej organy	60
Organy Rady Państwowej	62
Organy koordynujące prace w ramach Rady Państwowej	63
Centralna Komisja Wojskowa	64
Sądy ludowe	65
Prokuratury ludowe	66
System partyjny ChRL	66
Komunistyczna Partia Chin	66
Inne partie demokratyczne	67
Podział administracyjny ChRL	69
Miasta wydzielone	69
Prowincje	71
Regiony autonomiczne	74
Specjalne regiony administracyjne	75

GOSPODARKA 77

Struktura chińskiej gospodarki	78
Rolnictwo	78
Przemysł	79
Usługi	79
Socjalistyczna gospodarka rynkowa	80
Warunki inwestycyjne	81
Rozwój infrastruktury	81
Polityka inwestycyjna	84
Specjalne strefy ekonomiczne i nadmorskie miasta otwarte	85

Strefy rozwoju gospodarczego i technologicznego	86
Strefy rozwoju nowych i zaawansowanych technologii	86
Strefy wolnocłowe i składy celne	87
Strefa Wolnego Handlu w Szanghaju	87
Handel zagraniczny	88
Sytuacja chińskiego eksportu i importu	88
Wykorzystanie kapitału zagranicznego	88
Finanse	89
System bankowy	89
Rynek papierów wartościowych	90
Rynek ubezpieczeń	90
Waluta RMB i zarządzanie dewizami	91
Dochody i konsumpcja mieszkańców	92
Polityka społeczna	92
Ubezpieczenia emerytalne	92
Ubezpieczenia medyczne	93
Ubezpieczenie na wypadek bezrobocia	94
Zasiłki dla ubogich	94
Najważniejsze projekty infrastrukturalne	94
Projekt Trzech Przełomów (Sanxia)	94
Projekt przekierowania wód z południa na północ kraju	95
Linia kolejowa Qinghai-Tybet	96
Projekt przesyłu gazu z zachodu na wschód kraju	97
Projekt przesyłu prądu z zachodu na wschód	97
Wielki rozwój zachodnich regionów Chin	98
Rewitalizacja starych baz przemysłowych w północno-wschodniej części Chin	99
POLITYKA ZAGRANICZNA ChRL	101
Główne akcenty polityki zagranicznej od powstania ChRL	101
Założenia polityki zagranicznej ChRL	104
Stosunki Chin z Polską, Stanami Zjednoczonymi, Japonią oraz Rosją	105
Stosunki z Polską	105
Stosunki ze Stanami Zjednoczonymi	109
Stosunki z Japonią	113
Stosunki z Rosją	116
Działalność ChRL w organizacjach międzynarodowych	118
Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN)	118

Tajnan	171
Nowe Tajpej	171
Historia Tajwanu	171
Prehistoria i kolonizacja Tajwanu	171
Wyzwolenie Tajwanu przez Zheng Chenggonga	172
Przylączenie Tajwanu do Chin w czasach Dynastii Qing	173
Okres panowania japońskiego	173
„Odzyskanie” i „Rozłączenie”	173
Bezpośrednie połączenia między brzegami Cieśniny Tajwańskiej	174
Poczta	174
Telekomunikacja	174
Komunikacja morska	174
Komunikacja lotnicza	175
Handel	175
Inwestycje	175
ARCHITEKTURA	177
Ogólne informacje o architekturze chińskiej	177
Zespoły pałacowe	178
Zakazane Miasto	178
Architektura świątyń i klasztorów	179
Klasztor Białego Konia w Luoyangu	180
Klasztory w górach Hengshan	180
Góra Pięciu Tarasów (Wutai Shan)	180
Pałac Potala	181
Architektura chińskich ogrodów	181
Ogrody z Suzhou	181
Ogród Yuanming (Yuanming Yuan)	181
Architektura grobowców cesarskich	182
Grobowiec cesarza Qin Shi Huang (Armia Terakotowa)	182
Grobowce dynastii Ming i Qing	183
Chińskie budownictwo mieszkalne	183
Siheyuan w Pekinie	184
Tangwu i tulou	184
Budowle zamieszkane przez mniejszości etniczne	185
Groty	186
Domy w miastach	186
Budownictwo w czasach dynastycznych Chin	186
Dynastia Tang	188

Dynastia Song	188
Dynastia Yuan	189
Dynastia Ming	190
Dynastia Qing	191
Nowoczesna chińska architektura	191
Nowoczesna chińska architektura w latach 1840–1949	192
Nowoczesna chińska architektura po 1949 roku	193
Architektura chińska okresu reform i otwarcia	194
Biblioteka Uniwersytetu Qinghua w Pekinie	195
Teatr Narodowy w Pekinie	195
Światowe Centrum Finansowe i Jinmao Tower w Szanghaju	196
Obiekty olimpijskie w Pekinie: „Ptasie Gniazdo” i „Wodny Sześcian”	196
Główna siedziba chińskiej telewizji CCTV w Pekinie	196
Znani chińscy architekci	197
Liang Sicheng	197
Wu Liangyong	197
Yang Tingbao	197
Zhang Kaiji	198
Wang Shu	198

WYBITNE CHIŃSKIE POSTACIE HISTORYCZNE 199

Władcy starożytnych Chin	199
Yao i Shun	199
Da Yu	200
Shennong	201
Twórca zjednoczonych Chin – cesarz Qin Shi Huang	202
Założyciel dynastii Han – Liu Bang	203
Politycy i myśliciele	205
Konfucjusz i jego filozofia	205
Laozi (Lao-Tsy) i jego system filozoficzny – taoizm	207
Zhuangzi	208
Największy teoretyk legizmu (teoria fa) – Han Fei	209
Mengzi (Mencjusz)	210
Wybitni naukowcy	211
Zu Chongzhi i liczba π	211
Farmakolog Li Shizhen	212
Astronom – Zhang Heng	213
Inne postacie z chińskiej historii	214
Guan Zhong i Bao Shuya	214

Yu Boya i Zhong Ziqi	216
Sun Wu i jego sztuka wojny	217
Qi Jiguang	218
Mnich Xuanzang	219
Przywódcy chińskiej rewolucji	220
Sun Jat-sen (Sun Zhongshan)	220
Mao Zedong	222
Zhou Enlai	226
Deng Xiaoping	230

CHIŃSKIE DYNASTIE 231

Dynastia Xia: pierwsza chińska dynastia	231
Dynastia Shang	232
Dynastia Zhou	233
Dynastia Qin:	
pierwsza dynastia zjednoczonego Cesarstwa Chińskiego	235
Dynastia Han	236
Epoka Trzech Królestw, dynastia Jin, Dynastie Południowe i Północne	239
Dynastie Sui i Tang	240
Dynastia Song	242
Dynastia Yuan	243
Dynastia Ming	244
Dynastia Qing	245

LITERATURA KLASYCZNA 247

Klasyczna poezja chińska	247
Poezja epoki Tang	247
Du Fu i jego poezja	248
Li Bai i jego poezja	250
Życie i twórczość Su Shi	251
Tao Yuanming i jego sielankowa poezja	253
Qu Yuan i jego twórczość	254
Pierwsza antologia poezji – „Księga pieśni”	256
Chiński dramat klasyczny	257
Li Yu	257
Guan Hanqin	258
Chińskie powieści klasyczne	259

Pu Songling i jego dzieło Liaozhai zhiyi	259
„Wędrówka na Zachód”	261
„Dzieje Trzech Królestw”	262
„Sen czerwonego pawilonu”	263

CHIŃSKA MITOLOGIA, PODANIA I PRZYPowieŚCI 267

Mitologia chińska	267
Pangu stworzył Niebo i Ziemię	267
Nüwa stworzyła ludzi	268
Kuafu ugania się za słońcem	268
Pięć wysp ze świętymi górami	269
Legenda o zdobyciu ognia przez pocieranie drewna	270
Wojna między Chiyou i Żółtym Cesarzem (Huang Di)	271
Legenda o Wielkim Łuczniku Houyi	272
Yao abdykuje na rzecz Shuna	274
Walka Guna i Yu z powodzią	275
Houji i rolnictwo	276
Chińskie przypowieści	277
Przypowieść o malowaniu węża z rękami	277
Bian He prezentuje królom jadeit	277
Lekarz Bian Que	278
Kto jest bardziej przystojny	279
Żaba w studni	279
Tygrys i lis	280
Yugong rusza górę	280
Taoista na górze Lao	281
Pan Dongguo i Wilk	283
Opowiadanie o Kong Rongu	284
Przysłowie Yi ming jing ren	285
Przysłowie Bai bu chuan yang	286
Wielkopański Tao Yuanming	287
Dongfang Shuo prosi w Chang'an o zwiększenie racji ryżu	288
Uśmiech piękności i zburzenie cesarstwa	289
Opowiadanie o krojeniu owsianki	290
Historia drogiego papieru w Luoyangu	290
Mao Sui nominuje samego siebie	291
Opowiadanie o lustrze i małżeństwie	293
„Wiersz siedmiu kroków”	294
Opowiadanie o wyniosłości i pokorze	295

Plotka powtarzana wiele razy staje się prawdą	296
Piękność z sąsiedniego podwórka	297
Chińskie mądrości	298
Dwie brzoskwinie zabiły trzech generałów	298
Ximen Bao i zaślubiny bóstwa rzeki	298
Zwycięstwo Tian Ji w wyścigach konnych	299
Pozyskanie strzał dzięki łodziom pokrytym trzcina	300
Oblężenie Wei, by ratować Zhao	301
NAJWAŻNIEJSZE CHIŃSKIE ŚWIĘTA I ZWYCZAJE	303
Święto Wiosny	303
Wigilia Nowego Roku (Chuxi)	304
Święto Lampionów (Yuanxiao)	305
Święto Smoczych Łodzi (Duanwu)	306
Dzień zakochanych (Qiqiao Jie)	308
Święto Zmarłych (Qingming)	309
Święto Chongyang	309
Święto Laba	310
Chińskie zwyczaje ślubne i weselne	312
TRADYCJA I KULTURA KULINARNA	315
Chińska kultura kulinarna	315
Zdrowa dieta i lecznicze właściwości potraw	316
Ceremonia picia herbaty	317
Chińskie pałeczki	318
Przepis na tradycyjne chińskie pierożki – jiaozi	319